

OMAISHOITO KOSKETTA JOKAISTA

**TIETOA
OMAISHOIDOSTA**

KUKA ON OMAISHOITAJA?

- ▶ Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta erityisestä hoivan tarpeesta johtuen ei selviydy arjestaan omatoimisesti.
(Suomen Omaishoidon verkosto)
- ▶ Omaishoitaja voi olla apua tarvitsevan läheisen puoliso, isä, äiti, sisar, veli, lapsi, muu sukulainen tai ystävä.
- ▶ Suomessa on tehty n. 50 000 omaishoidon tukeen liittyvää sopimusta hyvinvointialueiden kanssa.
- ▶ Pääasiallisia läheistään auttavia on noin 350 000.
- ▶ 80 % hoivasta on läheisten vastuulla.

TUNNISTA OMAISHOITOTILANNE

- ▶ Omaishoito on elämänmuoto, jossa sairaus ja vammaisuus, auttaminen ja tukeminen sovitetaan eri tavoin perheen tavalliseen elämään.
- ▶ Omaishoidon tarve voi tulla äkillisesti läheisen sairastuessa/vammautuessa, vammaisen lapsen syntyessä perheeseen tai hitaasti läheisen toimintakyvyn laskiessa etenevässä sairaudessa.
- ▶ Omaishoito tuo muutoksen perheen arkeen: se tuo uusia tehtäviä kuten ohjausta, valvontaa, hoitotoimenpiteitä, avustamista, apuvälineitä ja yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa.
- ▶ Etäomaishoito tarkoittaa sitä, että omainen matkustaa huolehtimaan läheisestään ja pitää tähän muuna aikana jatkuvasti yhteyttä.
- ▶ Omaishoitotilanteita on hyvin erilaisia: lasten omaishoitajat, nuoret hoivaajat, työikäiset omaishoitajat, ikääntyneet omaishoitajat, etäomaishoitajat, vieraskieliset/maahanmuuttaja omaishoitajat.

PALVELUJA OMAISHOITOPERHEILLE

HYVINVOINTIALUEEN PALVELUITA MM.

- ▶ Omaishoidon tuki
- ▶ Kotihoito: kotipalvelu, kotisairaanhoido, tukipalvelut
- ▶ Lyhytaikaishoito ja päivätoiminta hoidettavalle
- ▶ Vammaispalvelut
- ▶ Harkinnanvaraiset palvelut
- ▶ Palveluasuminen
- ▶ Lapsiperheiden palvelut
- ▶ Talous- ja velkaneuvonta, sosiaaliamies
- ▶ Perusterveydenhuollon palvelut, erikoissairaanhoido

KELAN PALVELUITA JA ETUUKSIA MM.

- ▶ Kuntoutus ja sopeutumisvalmennus hoidettavalle ja omaishoitajalle
- ▶ Vammaisetuudet: alle ja yli 16-vuotiaan vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki
- ▶ EU:n vammaiskortti omaishoidettavalle (sopimusomaishoito)
- ▶ Erityishoitoraha sairaan tai vammaisen lapsen hoitamiseen
- ▶ Sairauspäiväraha, lääkekorvaukset, matkakorvaukset
- ▶ Yksityisen sairaanhoidon, hammashoidon ja kuntoutuksen korvaukset
- ▶ Asumistuet, työttömyysetuudet, ensisijainen toimeentulotuki, kansaneläke ja muut eläkkeet

JÄRJESTÖJEN TARJOAMA TUKI JA PALVELUT

YKSITYISET PALVELUNTUOTTAJAT

VEROTUKSEEN LIITTYVÄ TALOUDELLINEN TUKI

- ▶ mm. kotitalousvähennys, työhuonevähennys, arvonnisäveroton sosiaalipalvelu

MIKÄ ON OMAISHOIDONTUKI?

1. Omaishoidon tuki

- Hyvinvointialueen myöntämä kokonaisuus, joka sisältää:
- **Hoitopalkkion** omaishoitajalle
Lakisääteiset vapaapäivät ja niiden järjestämisen
Palvelut hoitotyön tueksi (esim. turvapalvelu, kotihoito, eläketurva, tapaturmavakuutus sekä muut arjen tukipalvelut)
Tuki perustuu **hoito- ja palvelusuunnitelmaan**, joka laaditaan yhdessä palveluohjaajan kanssa.

2. Palvelutarpeen arviointi

- Pyydetään omalta hyvinvointialueelta.
Arviointi on maksutonta.
Tarvitaan, kun läheisen avuntarve kasvaa ja haetaan omaishoidon tukea tai muita palveluja ja tarkistuksia niihin.

3. Palvelut ja etuudet

- **Mahdollisia** kotiin tuotavia palveluita ovat mm.:
Ateria-, kylvytys- ja kuljetuspalvelut
Turvapalvelut
Kotihoito
Palvelusetelillä saadut palvelut
Lyhytaikaishoito tai perhehoito
Lisäksi voi olla oikeus verovähennyksiin tai sosiaalietuuksiin.

ANSIOTYÖN JA OMAISHOIDON YHDISTÄMINEN

- ▶ Osa omaishoitajista on työikäisiä ja käy ansiotyössä omaishoitajuuden rinnalla.
- ▶ Tällöin on hyvä selvittää minkälaista tukea voi saada työnantajalta, yhteiskunnalta, työterveyshuollosta ja yhdistyksiltä sekä ottaa puheeksi työnantajan kanssa minkälaisia toiveita työn suhteen on.

KEINOJA ANSIOTYÖN JA OMAISHOIDON YHTEENSOVITTAMISEEN

- työpäivän aikaiset hoitojärjestelyt
- liukuva tai lyhennetty työaika
- osa-aikaeläke
- osittainen hoitovapaa
- omaishoitajien hoitovapaa
- säästövapaa
- tilapäinen poissaolo pakottavasta perhesyystä
- työaikapankki
- ylityövapaa
- etätyö
- tilannekohtaiset joustot
- työntekijöiden toiveiden huomioiminen työvuorosuunnittelussa

OMAISHOITAJA TARVITSEE TUKEA!

- ▶ Omaishoitajana toimiminen saattaa olla suuri muutos elämässä, se voi tuntua raskaalta tai olla aluksi jopa shokkitilanne.
- ▶ Omaishoitaja on tärkeä tuki sairastuneelle, mutta omaishoitajan on tärkeää huolehtia myös itsestään, että jaksaa tukea toista.
- ▶ On tärkeää arvioida omia voimavaroja ja tukiverkostoja. Mistä saa voimaa arjen keskelle? Kenen kanssa on mahdollista keskustella?
- ▶ Omaishoitajan on hyvä varautua mahdollisiin yllättäviinkin tilanteisiin hankkimalla tietoa ja tekemällä esim. edunvalvontavaltuutus ajoissa.
- ▶ Vertaistuki voi auttaa jaksamaan. Oman paikkakunnan omaishoitoyhdistyksestä voi löytyä tukea ja sopivia ryhmiä. Yhdistysten ryhmät ja toiminta ovat avoimia kaikille omaishoitajille huolimatta siitä onko sopimusomaishoitaja vai ei. Yhdistysjäsenyyttä ei edellytetä.

Pieksämäen Omaishoitajat ry

**Taina Turtio, toiminnanjohtaja p. 050 597 8836
pieksamaen.seudun@omaishoitajat.inet.fi**

**Mari Nykänen, omaistoiminnan ohjaaja p. 050 320 7771
mari.nykanen1@gmail.com**

**Janna Osipova-Karhunen, puheenjohtaja p. 040 550 1782
janna.karhunen1@gmail.com**

**Järjestöassistentti p. 040 152 6938
pieksamaenomaishoitajat@gmail.com**

Savonlinnan Seudun Omaishoitajat ry

**Irma Honkanen, puheenjohtaja p. 040 5566211
irma.honkane@gmail.com**

**Pieksämäen
Omaishoitajat ry**

www.pieksamaenomaishoitajat.fi

www.omaishoitajat.fi